

A 2017-es költségvetés nem átlátható és növeli egyenlőtlenségeket - civilek véleménye a büdzséről

2016. május 19.

Részletes javaslatot mutatott be tizenhat civil szervezet a jövő évi költségvetéssel kapcsolatban. Szerintük a kormány számos területen többet tervez adni azoknak, akiknek már van, és elvon azoktól, akik eleve hiányt szenvednek.

A civilek a költségvetésről projekt keretében a szervezetek átfogó és konkrét javaslatokat fogalmaztak meg a költségvetési rendszer és a közpénzügyek átláthatóságáról és számos olyan területről, ahol a kormány által benyújtott költségvetési javaslat az egyenlőtlenségeket tovább növeli, az esélyegyenlőséget pedig csökkenti.

Lakhatás: a jobb anyagi helyzetűeknek kedveznek

Egyértelműen ilyen terület a lakhatás, a szociális ügyek és az oktatás. A kormány hirdetett célja, hogy a jövő évi költségvetés a családokat erősítse meg. A költségvetésbe tervezett lakhatási kiadások azonban döntően csak a jobb anyagi helyzetben lévő embereknek kedveznek.

A lakhatási támogatások több mint 80%-a ugyanis kifejezetten nekik szól és több jogcímen is igényelhetnek támogatást, mint például a CSOK, a lakás-takarékpénztárak támogatása és az adóvisszatérítés. Ezek mellett eltörpülnek a szegényebb lakhatását célzó támogatások, sőt egyáltalán nincs olyan intézkedés betervezve, amely általában csökkenthetné a lakhatási szegénységet. - derül ki A Város Mindenkié és a Habitat for Humanity Magyarország által kidolgozott ajánlásokból, amelyekben egy országos lakásfenntartási támogatás bevezetésére és szociális bérlakások építésére, felújítására tesznek javaslatot.

Tovább romlik az esélyegyenlőség

“A jövő évi költségvetés mottója lehetne, hogy el a szegényektől, oda a gazdagoknak” - mondta Kulinyi Márton, az Esély Labor Egyesület képviselője. A tartósan gondozásra szoruló személyeket ápoló családokban két embernek, az ápoltnak és az ápolónak kell összesen az államtól kapott 70 ezer forintból megélnie. A szervezetek javaslata szerint annyi legyen a kiemelt ápolási díj, mint amennyit az állam azokra költ, akikről saját családjuk nem képes gondoskodni.

Az esélyegyenlőtlenség ugyanakkor más területen is felismerhető. A döntően nőket foglalkoztató szociális ellátások, egészségügyi és oktatás területén jóval elmaradnak a bérek a döntően férfiakat foglalkoztató ágazatokhoz (pl. közbiztonság, honvédelem) képest. A költségvetés tehát nem csak egyszerűen nem tesz a nemi egyenlőtlenségek felszámolása érdekében, hanem az állami foglalkoztatáson belül még kifejezetten erősíti is azokat.

A munkaadók és munkavállalók által befizetett összegeket döntő részben a közmunka finanszírozására fordítaná a kormány, ez viszont egyáltalán nem segíti a piaci munkához való hozzájutást. A munkavállaló nem tud visszatérni a munkaerőpiacra, ami pedig nemcsak az ő lehetőségeit korlátozza, hanem a vállalkozásokét is, akik nem tudják alkalmazni a közmunkában ragadt munkaerőt.

Nahalka István oktatáskutató szerint hiába tervez többet költeni a kormány oktatásra jövőre, mint idén, ez nem a fejlesztést fogja szolgálni. „Az esélyegyenlőtlenségek felszámolására a kormánynak nincs stratégiája, ezért az erre szánt forrásokat hiába is keresnénk a költségvetésben. A koncepció hiányát jól mutatja, hogy a jövő évre szóló tervezetben még mindig a KLIK szerepel, pedig a kormány már döntött a szervezet felszámolásáról. A költségvetés viszont a szervezet átalakításának költségeit sem tartalmazza.”

Támogatást kap a környezetkárosítás

A parlament számára megfogalmazott ajánlások között a Levegő Munkacsoport benyújtotta zöld költségvetés jellegű javaslatát is, ami 27 területről csoportosítana át forrásokat. Ezek olyan területek, ahol a kormány költségvetési javaslata nyíltan vagy burkoltan alapvetően káros, nagyrészt súlyosan környezetszennyező tevékenységeket támogat. Ajánlásuk 13 olyan területet jelöl meg, ahová átcsoportosítva ezek a források a környezeti és társadalmi fenntarthatóságot szolgálnák.

Mindenki kapjon lehetőséget a tényalapú kritikára

Sepsi Tibor az Átlászó.hu, a K-Monitor, a Költségvetési Felelősség Intézet és az Energiaklub javaslatait ismertetve elmondta, hogy a részvételi költségvetés irányába egyáltalán nem történnek lépések. „Márpedig a részvételi költségvetés nem arról szól, hogy kockás-, csíkos- vagy pöttyös ingű civilek mondják meg, hogy mi legyen a költségvetésben azok helyett a képviselők helyett, akiket erre megválasztottak.” – mondta – „Hanem arról, hogy mindenki lehetőséget kapjon a tény alapú kritikák megfogalmazására.”

Romhányi Balázs, a Költségvetési Felelősség Intézet Budapest vezetője szerint a nemzetközi gyakorlat egyre inkább abba az irányba mutat, hogy a közhatalomtól független szervezeteket is bevonják a költségvetési javaslat kidolgozásába. Magyarországon viszont még nagyon sok a teendő ennek a meghonosításához. „Nem hogy a civil szervezeteknek, hanem magának az Országgyűlésnek is egyre kevesebb ideje és lehetősége van beleszólni a közpénzek elköltésébe.”

A szervezetek részletes ajánlásai letölthetők az alábbi honlapon: www.feleloskoltsegvetes.hu

A javaslatok kidolgozásában az alábbi szervezetek vettek részt:

- A Város Mindenkié
- Átlátszó
- Civil Közoktatási Platform
- Energiaklub
- Gyerekesély Egyesület (GYERE)
- Habitat for Humanity Magyarország
- JÓL-LÉT
- K-monitor
- Költségvetési Felelősségi Intézet
- Lépünk, hogy léphessenek
- Levegő Munkacsoport
- Magyar Szegénységellenes Hálózat
- Női Érdek
- Oktatói Hálózat
- Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete
- Romaversitas

Kapcsolat:

Simándi Szelim

simandi.szelim@xkk.hu

+36703979545